

BUHALTERINĖS APSKAITOS ŽINYNAS

TURINYS

I TOMAS.

PRATARMĖ

I dalis. BENDROJI DALIS

1 skyrius. Buhalterinės apskaitos objektai ir jos struktūra

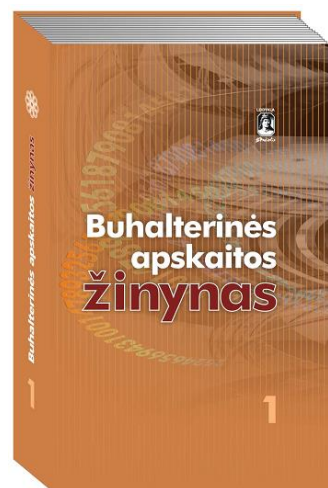
- 1.1. Juridinių asmenų rūšys ir svarbiausi jų bruožai
 - 1.1.1. Akcinė bendrovė ir uždaroji akcinė bendrovė
 - 1.1.2. Mažoji bendrija
 - 1.1.3 Individuali įmonė
 - 1.1.4. Ūkinės (tikrosios ir komanditinės) bendrijos
 - 1.1.5. Viešoji įstaiga
 - 1.1.6. Valstybės ir savivaldybės įmonės
 - 1.1.7. Kooperatinė bendrovė
 - 1.1.8. Asociacija
 - 1.1.9. Žemės ūkio bendrovės
- 1.2. Apskaitos informacijos esmė
 - 1.2.1. Apskaitos informacija įmonių vadybos sistemoje
 - 1.2.2. Apskaitos informacijos formavimo esmė ir jos įvairovė
- 1.3. Buhalterinės apskaitos rūšys ir atmainos
 - 1.3.1. Apskaita įmonių vadybos sistemoje ir jos vidinė struktūra
 - 1.3.2. Buhalterinės apskaitos informacijos vartotojai
 - 1.3.3. Buhalterinei apskaitai keliami reikalavimai
 - 1.3.4. Buhalterinės apskaitos atmainos ir modeliai
 - 1.3.5. Finansinės ir menedžmento buhalterinės apskaitos santykis
 - 1.3.6. Apskaitos darbuotojų profesija

2 skyrius. Buhalterinės apskaitos reglamentavimas

- 2.1. Bendrųjų buhalterinės apskaitos principų esmė ir turinys
 - 2.1.1. Bendrųjų buhalterinės apskaitos principų esmė
 - 2.1.2. Bendrųjų buhalterinės apskaitos principų turinys
- 2.2. Buhalterinės apskaitos reglamentavimo sistema
 - 2.2.1. Bendroji teisės aktų sistemos apžvalga
 - 2.2.2. Teisės aktų įsigaliojimo tvarka ir teisės aktų struktūra
 - 2.2.3. Tarptautinių ir nacionalinių teisės aktų, reglamentuojančių buhalterinę apskaitą ir atskaitomybę, santykis

3 skyrius. Įmonės buhalterinės apskaitos ir mokesčių politika

- 3.1. Įmonės buhalterinės apskaitos ir mokesčių apskaičiavimo politikos sudėtis

- 3.1.1. Įmonės buhalterinės apskaitos ir mokesčių apskaičiavimo politikos esmė ir paskirtis
- 3.1.2. Įmonės buhalterinės apskaitos ir mokesčių apskaičiavimo politikos turinys ir jos formavimas
- 3.2. Įmonių buhalterinės apskaitos ir mokesčių politikos skelbimas ir jos keitimų įforminimas
 - 3.2.1. Buhalterinės apskaitos ir mokesčių politikos įforminimas
 - 3.2.2. Buhalterinės apskaitos ir mokesčių politikos atnaujinimas ir keitimas

II dalis. BUHALTERINĖS APSKAITOS ORGANIZAVIMAS

4 skyrius. Sąskaitų planas

- 4.1. Reikalavimai įmonės sąskaitų planui
- 4.2. Buhalterinės apskaitos sąskaitų rūšys
- 4.3. Vadybos ir kaštų buhalterinės apskaitos sąskaitų esmė
- 4.4. Buhalterinės apskaitos sąskaitų plano pavyzdys

5 skyrius. Buhalterinės apskaitos dokumentai ir registrai

- 5.1. Dokumentų rengimas
 - 5.1.1. Bendrieji reikalavimai dokumentams ir rekvizitų juose išdėstymas
 - 5.1.2. Apskaitos dokumentų pasirašymas
 - 5.1.3. Apskaitos dokumentų papildymas trūkstamais rekvizitais
 - 5.1.4. Dokumentų spausdinimas ir kopijų rengimas
- 5.2. Dokumentų tvarkymas ir apskaita
 - 5.2.1. Dokumentų registravimas ir dokumentacijos planas
 - 5.2.2. Bylų sudarymas ir tvarkymas
- 5.3. Dingusių ar sugadintų apskaitos dokumentų atkūrimas
- 5.4. Apskaitos registrų rūšys ir jiems keliami reikalavimai
- 5.5. Ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose reikalavimai
- 5.6. Dokumentų ir registrų saugojimas ir naikinimas

6 skyrius. Apskaitos ir atskaitomybės klaidos bei jų taisymas

- 6.1. Klaidų taisymas apskaitos dokumentuose
- 6.2. Klaidų taisymas apskaitos registruose
- 6.3. *Priedas.* Dažniausios balanso sudarymo klaidos

7 skyrius. Apskaitos darbuotojų atsakomybė

- 7.1. Įmonės vadovų ir apskaitos darbuotojų atsakomybės santykis
- 7.2. Apskaitos darbuotojų baudžiamoji atsakomybė
 - 7.2.1 Nusikaltimo sudėtis
 - 7.2.2. Bausmė
 - 7.2.3. Atskiros nusikaltimų ar baudžiamųjų nusižengimų finansų sistemai veikos
- 7.3. Apskaitos darbuotojų administracinė atsakomybė
 - 7.3.1. Administracinė nuobauda
 - 7.3.2. Tam tikros veikos, už kurias buhalteriu gali kilti atsakomybė
- 7.4. Apskaitos darbuotojų drausminė atsakomybė
 - 7.4.1. Atleidimas iš darbo
 - 7.4.2. Darbdavio teisė neskirti premijos
- 7.5. Apskaitos darbuotojų materialinė atsakomybė
 - 7.5.1. Materialinės atsakomybės rūšys
 - 7.5.2. Padarytos žalos dydis ir jos išieškojimo tvarka
- 7.6. Apskaitos darbuotojų civilinė atsakomybė
 - 7.6.1. Civilinės atsakomybės būtiniosios sąlygos
 - 7.6.2. Aplinkybės, kurioms esant civilinė atsakomybė netaikoma
 - 7.6.3. Sutartinė civilinė atsakomybė

8 skyrius. Apskaitos specialistų ir auditorių profesinė etika

- 8.1. Tarptautinės buhalterijų federacijos etikos kodekso struktūra ir pagrindiniai buhalteriams profesionalams keliami etikos reikalavimai
- 8.2. Samdomiems apskaitos specialistams kylančios grėsmės pažeisti pagrindinius etikos reikalavimus
- 8.3. Grėsmių samdomiems apskaitos darbuotojams pažeisti pagrindinius etikos reikalavimus mažinimo priemonės
- 8.4. Pavojingiausios versle dirbančių samdomų apskaitos darbuotojų veiklos sritys ir svarbiausios apsaugos priemonės, leidžiančios išvengti etikos principų pažeidimo

III dalis. FINANSINĖ APSKAITA IR ATSKAITOMYBĖ

9 skyrius. Parengiamieji finansinių ataskaitų rinkiniams sudaryti būtini darbai

- 9.1. Inventorizacija
 - 9.1.1. Inventorizacijos rūšys ir bendrieji jų atlikimo reikalavimai
 - 9.1.2. Inventorizacijos atlikimas ir įforminimas
 - 9.1.3. Inventorizacijos rezultatų atvaizdavimas buhalterinės apskaitos sąskaitose
- 9.2. Sąskaitų koregavimai
 - 9.2.1. Apskaitiniai įvertinimai
 - 9.2.2. Sąskaitų koregavimai
 - 9.2.3. Sąskaitų uždarymas
- 9.3. Poataskaitiniai įvykiai
 - 9.3.1. Koreguojantieji poataskaitiniai įvykiai
 - 9.3.2. Nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai
- 9.4. Su finansine atskaitomybe susijusių procedūrų reglamentavimas apskaitos politikoje ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte

10 skyrius. Finansinių ataskaitų rinkinys

- 10.1. Metinių finansinių ataskaitų rinkiniams keliami reikalavimai
 - 10.1.1. Metinės finansinės atskaitomybės subjektai
 - 10.1.2. Finansinių ataskaitų rinkinių rūšys
 - 10.1.3. Finansiniai metai
 - 10.1.4. Finansinių ataskaitų sudarymo reikalavimai
- 10.2. Kūrybinės finansinės apskaitos elementų taikymo finansinėje atskaitomybėje galimybės ir ribos
- 10.3. Metinių finansinių ataskaitų rinkinys
 - 10.3.1. Balansas
 - 10.3.2. Pelno (nuostolių) ataskaita
 - 10.3.3. Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita
 - 10.3.4. Pinigų srautų ataskaita
 - 10.3.5. Aiškinamasis raštas
- 10.4. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio rengimo ypatumai
 - 10.4.1. Konsoliduotosios finansinės atskaitomybės subjektai
 - 10.4.2. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų sudarymas
- 10.5. Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio rengimo ypatumai
 - 10.5.1. Tarpinių finansinių ataskaitų rengimo prievolė
 - 10.5.2. Tarpinių finansinių ataskaitų sudarymas
- 10.6. Metinio pranešimo rengimo ypatumai
 - 10.6.1. Metinio pranešimo rengimo prievolė
 - 10.6.2. Metinio pranešimo sudarymas

11 skyrius. Ilgalaikio materialiojo turto apskaita

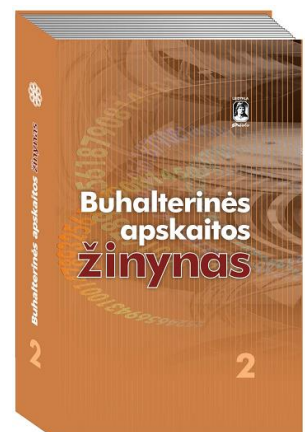
- 11.1. Ilgalaikio materialiojo turto įvertinimas

- 11.1.1. Ilgalaikio materialiojo turto pripažinimas ir grupavimas
- 11.1.2. Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina
- 11.1.3. Ilgalaikio materialiojo turto tikroji vertė
- 11.1.4. Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas
- 11.1.5. Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimas
- 11.2. Ilgalaikio materialiojo turto eksploatacija ir remontas**
 - 11.2.1. Ilgalaikio materialiojo turto eksploatacija
 - 11.2.2. Ilgalaikio materialiojo turto remontas ir rekonstrukcija
- 11.3. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas**
 - 11.3.1. Ilgalaikio materialiojo turto naudojimo pradžia ir nusidėvėjimo apskaičiavimas
 - 11.3.2. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo metodai
 - 11.3.3. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvų tikslinimas
- 11.4. Ilgalaikio materialiojo turto nurašymas ir likvidavimas**
 - 11.4.1. Ilgalaikio materialiojo turto likvidavimas
 - 11.4.2. Ilgalaikio materialiojo turto perleidimas
 - 11.4.3. Ilgalaikio materialiojo turto praradimas
- 11.5. Investicinio turto apskaitos ypatumai**
 - 11.5.1. Investicinio turto pripažinimas
 - 11.5.2. Investicinio turto apskaita
- 11.6. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte**
- 12 skyrius. Nematerialiojo turto apskaita**
 - 12.1. Nematerialiojo turto įvertinimas**
 - 12.1.1. Nematerialiojo turto pripažinimas ir grupavimas
 - 12.1.2. Nematerialiojo turto įsigijimo registravimas apskaitoje
 - 12.1.3. Nematerialiojo turto vertės sumažėjimas
 - 12.1.4. Nematerialiojo turto pasigaminimas (sukūrimas)
 - 12.1.5. Mineralinių išteklių žvalgyba ir vertinimas
 - 12.2. Nematerialiojo turto naudojimas ir amortizacija**
 - 12.2.1. Nematerialiojo turto eksploatacija ir tobulinimas
 - 12.2.2. Nematerialiojo turto amortizacija
 - 12.3. Nematerialiojo turto nurašymas**
 - 12.4. Nematerialiojo turto apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte**

Dalykinė rodyklė

II TOMAS.

- 13 skyrius. Atsargų apskaita**
 - 13.1. Atsargų pripažinimas ir įvertinimas**
 - 13.1.1. Atsargų pripažinimas
 - 13.1.2. Atsargų įvertinimas
 - 13.2. Atsargų sunaudojimo ir pardavimo apskaita**
 - 13.2.1. Atsargų įkainojimo būdai
 - 13.2.2. Atsargų sunaudojimo apskaitos būdai
 - 13.3. Menkaverčio turto apskaitos ypatumai**
 - 13.4. Atsargų apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte**
- 14 skyrius. Vertybiniai popieriai ir kitos finansinės priemonės**
 - 14.1. Vertybiniai popieriai, jų rūšys ir įvertinimas**

- 14.1.1. Vertybinių popierių samprata ir jų rūšys
- 14.1.2. Investicijų į vertybinius popierius įvertinimas
- 14.2. Piniginiai vertybiniai popieriai**
 - 14.2.1. Investicijų į piniginius vertybinius popierius grupavimas finansinėje apskaitoje
 - 14.2.2. Investicijų į iki išpirkimo termino laikomus piniginius vertybinius popierius apskaita
 - 14.2.3. Investicijų į parduoti laikomus vertybinius popierius apskaita
- 14.3. Nuosavybės vertybiniai popieriai**
 - 14.3.1. Investicijų į nuosavybės vertybinius popierius grupavimas finansinėje apskaitoje
 - 14.3.2. Investicijų į patronuojamųjų, asocijuotųjų ir bendrųjų įmonių akcijas apskaita
 - 14.3.3. Investicijų į kitų įmonių akcijas apskaita
- 14.4. Išvestinės finansinės priemonės**
 - 14.4.1. Išvestinių finansinių priemonių samprata
 - 14.4.2. Išvestinių finansinių priemonių grupavimas finansinės apskaitos tikslais
 - 14.4.3. Išvestinių finansinių priemonių pirminis pripažinimas
 - 14.4.4. Išvestinių finansinių priemonių apskaita
- 14.5. Investicijų į vertybinius popierius apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte**

15 skyrius. Debitorinių skolų apskaita

- 15.1. Debitorinių skolų pripažinimas ir įvertinimas**
 - 15.1.1. Debitorinių skolų pripažinimas ir grupavimas
 - 15.1.2. Debitorinių skolų įvertinimas
 - 15.1.3. Debitorinių skolų nurašymas
- 15.2. Debitorinių skolų amortizuotos savikainos apskaičiavimas**
- 15.3. Abejotinų skolų apskaita**
 - 15.3.1. Kontroliuotinių ir abejotinų skolų apskaita
 - 15.3.2. Abejotinų skolų įvertinimo metodai
- 15.4. Išankstinių apmokėjimų apskaita**
- 15.5. Ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos**
 - 15.5.1. Ateinančių laikotarpių sąnaudos
 - 15.5.2. Sukauptos pajamos
- 15.6. Debitorinių skolų apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte**

16 skyrius. Pinigų ir atsiskaitymų apskaita

- 16.1. Atsiskaitymai grynaisiais pinigais**
 - 16.1.1. Kasa ir kasos operacijos
 - 16.1.2. Elektroniniai kasos aparatai
 - 16.1.3. Kiti atsiskaitymų grynaisiais pinigais būdai
- 16.2. Atsiskaitymai negrynaisiais pinigais**
- 16.3. Elektroniniai pinigai ir atsiskaitymo jais ypatumai**
- 16.4. Pinigų apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte**

17 skyrius. Nuosavas kapitalas

- 17.1. Įstatinis kapitalas ir jo apskaita**
 - 17.1.1. Įstatinio kapitalo samprata
 - 17.1.2. Įstatinio kapitalo formavimas
 - 17.1.3. Įstatinio kapitalo didinimas
 - 17.1.4. Įstatinio kapitalo mažinimas
 - 17.1.5. Akcininkų apskaita

- 17.1.6. Akcijų priedai
- 17.1.7. Savos akcijos
- 17.2. Rezervai ir jų apskaita**
 - 17.2.1. Iš pelno formuojami rezervai
 - 17.2.2. Perkainojimo rezervas (rezultatai)
- 17.3. Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) ir jo skirstymo apskaita**
- 17.4. Nuosavo kapitalo apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte**

18 skyrius. Dotacijų apskaita

- 18.1.** Dotacijų pripažinimas ir rūšys
- 18.2.** Dotacijų panaudojimo apskaita
- 18.3.** Dotacijų apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte

19 skyrius. Kreditorinių įsipareigojimų apskaita

- 19.1.** Įmonės įsipareigojimų rūšys ir pripažinimas
 - 19.1.1. Įsipareigojimų pripažinimas
 - 19.1.2. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų apskaita
- 19.2.** Įprastinių įsipareigojimų apskaita
 - 19.2.1. Įprastinių įsipareigojimų samprata ir grupavimas
 - 19.2.2. Įprastinių įsipareigojimų įvertinimas pirminio pripažinimo metu
 - 19.2.3. Įprastinių įsipareigojimų įvertinimas balanse
- 19.3.** Atidėjinių formavimas ir apskaita
 - 19.3.1. Atidėjinių pripažinimas
 - 19.3.2. Atidėjinių įvertinimas ir apskaita
- 19.4.** Sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos
 - 19.4.1. Sukauptos sąnaudos
 - 19.4.2. Ateinančių laikotarpių pajamos
- 19.5.** Kreditorinių įsipareigojimų apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte

20 skyrius. Darbo užmokesčio ir atsiskaitymų su įmonės darbuotojais apskaita

- 20.1.** Darbo apmokėjimo formos ir sistemos
 - 20.1.1. Laikinė darbo apmokėjimo forma
 - 20.1.2. Vienetinė darbo apmokėjimo forma
 - 20.1.3. Minimalusis darbo užmokestis
 - 20.1.4. Darbo užmokesčio struktūra
- 20.2.** Darbo užmokesčio apskaičiavimas ir apskaita
 - 20.2.1. Darbo laiko apskaita
 - 20.2.2. Darbo užmokesčio apskaičiavimo, esant normalioms darbo sąlygoms ir taikant skirtingas darbo apmokėjimo formas, pavyzdžiai
 - 20.2.3. Apmokėjimas už viršvalandžius
 - 20.2.4. Apmokėjimas už darbą naktį
 - 20.2.5. Apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis
 - 20.2.6. Darbo apmokėjimas esant sveikatai kenksmingų veiksmų
 - 20.2.7. Išskaitos iš darbo užmokesčio
 - 20.2.8. Darbo užmokesčio išmokėjimas
 - 20.2.9. Darbo užmokesčio registravimas apskaitoje
- 20.3.** Atostoginių apskaičiavimas ir apskaita
 - 20.3.1. Vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimas
 - 20.3.2. Atostoginių apskaičiavimas
 - 20.3.3. Atostoginių išmokėjimas
 - 20.3.4. Kompensacijos už nepanaudotas atostogas apskaičiavimas

20.3.5. Kaupimai atostoginiams

20.4. Darbo apmokėjimo apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte

21 skyrius. Pajamų ir sąnaudų apskaita

21.1. Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

21.1.1. Pajamų ir sąnaudų grupavimas

21.1.2. Pajamų pripažinimas ir įvertinimas

21.1.3. Sąnaudų pripažinimas ir įvertinimas

21.2. Prekių pardavimas ir paslaugų teikimas

21.2.1. Prekių ir pagamintos produkcijos pardavimas

21.2.2. Trumpalaikių paslaugų teikimas

21.2.3. Gamybos išlaidų apskaitos ypatumai

21.2.4. Gražinimų, nukainojimų ir nuolaidų apskaita

21.2.5. Pirkimo ir pardavimo operacijų dokumentavimas

21.3. Kitų pajamų ir sąnaudų pripažinimas

21.3.1. Komisinės prekybos apskaita

21.3.2. Prekių ir paslaugų mainų apskaita

21.3.3. Dovanų kuponų, kortelių ir elektroninių bilietų apskaita

21.3.4. Baudų ir delspinigių apskaita

21.4. Ilgalaikių sutarčių apskaitos ypatumai

21.4.1. Ilgalaikių sutarčių apskaitos objektai

21.4.2. Bendroji sutarties suma ir išlaidos

21.4.3. Ilgalaikių sutarčių pajamų ir sąnaudų apskaita

21.5. Pajamų ir sąnaudų apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte

22 skyrius. Lizingo, nuomos ir panaudos operacijų apskaita

22.1. Lizingo apskaita

22.2. Nuomos sandorių apskaita

22.3. Panaudos sandorių apskaita

22.4. Lizingo, nuomos ir panaudos operacijų apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte

23 skyrius. Valiutinių operacijų apskaita

23.1. Sandorių užsienio valiuta pripažinimas

23.2. Valiutinių straipsnių įvertinimas

23.2.1. Valiutinių straipsnių samprata

23.2.2. Valiutinių straipsnių perkainojimas

23.3. Užsienio valiuta sudaromų sandorių apskaitos politika ir informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte

IV dalis. VADYBOS IR KAŠTŲ BUHALTERINĖ APSKAITA

24 skyrius. Vadybos ir kaštų apskaitos esmė, politika ir pagrindiniai rodikliai

24.1. Vadybos bei kaštų apskaitos esmė ir politika

24.2. Kaštų klasifikavimas

24.3. Savikainos struktūra ir kalkuliavimo esmė

24.4. Maržos rodikliai

25 skyrius. Įmonės biudžetai

25.1. Biudžetų esmė ir jų funkcijos

25.2. Biudžetų rūšys

25.3. Biudžetų parengimo ir jų naudojimo postulatai ir principai

25.4. Įmonės pagrindinio biudžeto sudarymas ir sandara

25.4.1. Perdirbimo įmonės pagrindinio biudžeto struktūra ir jo sudarymo nuoseklumas

25.4.2. Prekybos įmonės pagrindinio biudžeto struktūra
ir jo sudarymo nuoseklumas

25.5. Biudžetų sudarymo, naudojimo ir atsakomybės organizavimas

26 skyrius. Produktų savikainos kalkuliavimo metodai

26.1. Produktų savikainos kalkuliavimo metodų klasifikacija

26.2. Netiesioginių kaštų įskaičiavimo į produktų savikainą būdai

26.3. Užsakyminis produktų savikainos kalkuliavimo metodas

26.4. Procesiniai produktų savikainos kalkuliavimo metodai

26.5. Mišrūs produktų savikainos kalkuliavimo metodai

26.6. Normatyviniai produktų savikainos kalkuliavimo metodai

27 skyrius. Vadybos ir kaštų apskaitos sąskaitų planas

27.1. Vadybos ir kaštų apskaitos sąskaitų plano esmė

27.2. Vadybos ir kaštų apskaitos vedimo sąskaitose būdai

V dalis. MOKESČIŲ APSKAITA

28 skyrius. Mokesčių apskaita

28.1. Pelno mokesčio finansinė apskaita

28.1.1. Bendrieji pelno mokesčio apskaitos reikalavimai

28.1.2. Nuolatiniai skirtumai ir jų registravimas apskaitoje

28.1.3. Laikinių skirtumų samprata

28.1.4. Atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų apskaita

28.2. Informacijos apie apskaitos ir pelno mokesčių skirtumus

kaupimo būdai, naudojant buhalterinės apskaitos sąskaitas

Priedas. Buhalterinės apskaitos sąskaitų plano pavyzdys

„Buhalterinės apskaitos žinyno“ 1 ir 2 tomų dalykinė rodyklė